

LIDÉ A SPOLEČNOST

Konec arménského Karabachu

24

Jeden z nejdelších etnických konfliktů v moderních dějinách nejspíš končí. Republika Náhorní Karabach, známá jako Arcach, zaniká

Žádní vegetariáni v Indii?

37

K nejtrvalejším světově rozšířeným mýtům patří přesvědčení, že se většina Indů řadí mezi vegetariány

Úspěch českého zlata

Za více než sedm století, kdy se na Žatecku pěstuje, si tamní chmel vydobyl světové renomé. Letos jej ocenili také komisaři UNESCO

55

REPORTÁŽE

Čtyřicet dnů v pralese

Na počátku května se do kolumbijského pralesa zřítilo letadlo se sedmi pasažéry. Přežily jen čtyři děti, které pátrači objevili živé po dlouhých čtyřiceti dnech

32

Nový ruský exodus

Když loni v únoru vtrhla ruská vojska na Ukrajinu, kromě Ukrajinců se daly do pohybu i statisíce Rusů

60

Bez nohou na Everest

Mladý Nepálec s amputovanými dolními končetinami se stal prvním takto hendikepovaným horolezcem v historii, kterému se podařilo zdolat nejvyšší vrchol světa

66

VĚDA A TECHNIKA

Jak se vyznat v umělé inteligenci?

18

Zmínky o umělé inteligenci v posledních měsících plní média – jen málokdo si dá práci s vysvětlením všech neznámých pojmů

Jsme lepší rodiče?

22

Tento text je dílem umělé inteligence ChatGPT, která dostala za úkol vytvořit článek o rozdílech ve výchovných metodách dnes a před sto lety

V krizi raději sanitku

27

Odpovědi umělé inteligence nejsou vždy správné. Zejména není dobré nechat si od ní radit v krizových situacích

Nobelovy ceny 2023

38

Nobelovy ceny letos získali průkopníci ve vývoji vakcín nebo třeba badatelé měřící extrémně rychlé pohyby elektronů v atomech

Oslava vědeckého humoru

40

Čas od času si vědci zpestří práci hledáním odpovědí na skutečně bizarní otázky. Nejpovedenější výzkumy se oceňují tzv. Ig Nobelovou cenou

Vyjíždka po Měsíci

68

Japonci pracují na převratném lunárním vozidle, které by koncem desetiletí mělo jezdit na povrchu Měsíce

Až dorazí zpráva

94

Po mimozemských signálech aktivně pátráme déle než šedesát let. Pokud je někdy objevíme, máme vůbec plán, jak se senzačním poznáním naložit?

PSYCHOLOGIE

Úsměv, prosím!

26

Síla úsměvu se nedá popřít. Jde o rozhodující moment při navazování vztahů, při pracovním pohovoru i při tišení bolesti

Infarktová sezona

41

Zima našemu srdci nepřeje: Lékaři řeší nejvíc infarktů během prosince a ledna. Příčina tkví nejen v ročním období, ale také ve stresu z Vánoc

PŘÍRODA

Nový život na ostrově smetí

52

Množství plastu uprostřed Pacifiku rozvrací ekosystémy. Spolu s odpadem se do srdce oceánu dostávají také invazní druhy

Ze života matky Přírody

78

Česko-slovenské klání o nejlepší přírodní snímky ovládla rozlícená medvědice. V přehlídce jsou i hodující lvi, majestátní skokani či tajemně pokroucené vavříny

Poradí si zvířata se změnou klimatu?

90

Klimatická změna patří k největším výzvám, jakým lidstvo v současnosti čelí, ale reagovat na ni musejí také zvířata a rostliny